

Eesti-hiina sõnastikust

Eesti-hiina põhisõnavara sõnastik. 愛沙尼亞語漢語基礎詞典/爱沙尼亚语汉语基础词典. „Eesti keele põhisõnavara sõnastiku“ alusel koostanud Gao Jingyi 高晶一. Toimetanud Jelena Kallas, Mai Tiits ja Maria Tuulik. Koostanud Madis Jürviste, Kristina Koppel ja Maria Tuulik. Tallinn: Eesti Keele Instituut, 2019. 632 lk.

Alustuseks paar sõna autorist. Gao Jingyi¹ teeb Eesti keeleteaduse jaoks ainulaadseks asjaolu, et tegemist on arvatavasti ainukese inimesega, kes tunneb süvitsi nii eesti kui ka hiina keelt. Ta on filosoofiadoktorikraadi omandanud Tartu Ülikoolis üldkeeleteaduse erialal väitekirjaga „Basic

¹ Hiina traditsiooni kohaselt on perekonnanimi alati eespool: Gāo Jīngyī (hn 高晶一). Tema nime ligikaudne eestikeelne hääldus, arvestamata toone, võiks olla [Kaaõ Tsiing-ii].

Color Terms in Chinese: Studies after the Evolutionary Theory of Basic Color Terms” („Hiina keelte põhivärvinimed: uurimus põhivärvinimede evolutsioonilise teooria põhjal”). Keeleteadlasena on tema põhivaldkonnaks võrdlev-etümololoogilised uurimused. Kohaliku lugejaskonna jaoks on ehk kõige huviratavamad tema uurimused hiina ning läänemeresoome ja Uurali keelte võimaliku suguluse kohta.² Sel teemal on ta avaldanud hulganisti artikleid nii siinsetes kui ka välismaistes teadusajakirjades. Lisaks teadusartiklite avaldamisele on Gao tõlkinud hiina keelde ka eesti muinasjutte, mis avaldati Pekingis Kirjanike Kirjastuses.³

Seoses käesoleva arvustusega tooksin tema saavutustest esile 2015. aastal ilmunud esimese algupärase eestikeelse hiina keele õpiku.⁴ Koos kaasautor Märt Läänemetsaga jõudsid nad pärast aastatepikkust tööd väarika tulemuseni, mida siinkirjutaja nimetaks õpiku asemel hoopis käsi-raamatuks: tegemist on ülimalt põhjaliku hiina keelt ja kultuuri tutvustava raamatuga. Ehkki ülim põhjalikkus ongi põhjus, miks see ei sobi tänapäevaseid õpetamis-metoodikaid arvestades klassiruumi põhi-õpikuks, on see kindlasti asendamatu abivahend kõigile eestikeelsetele hiina keele õppijatele ja huvilistele.⁵

Eraldiseisvat eesti-hiina sõnastikku pole varem Eestis välja antud. Küll võib leida mõned ülevaatlikud lühisõnasti-

kud mõnest hiina keele õpikust.⁶ Ka teiste Kaug-Ida keeltega pole olukord kuigi palju parem: jaapani keele kohta on ilmunud kaks väikest taskusõnastikku ja üks grammatika miniteatmik,⁷ vietnami keele kohta pole midagi. Siiski on üks erand, korea keel, mille kohta on ilmunud ulatuslik korea-eesti ja eesti-korea sõnaraamat.⁸

Eesti-hiina sõnastik on valminud Eesti Keele Instituudi sõnastikusüsteemis EELEX. Sõnaraamatu käsikirja retsensentideks on Tartu Ülikooli orientalistika dotsent ja sinoloog Märt Läänemets ning endine EAS-i ekspordi ja välisinvesteeringute esindaja Pekingis Anneli Vilu. Raamatu koostamist ja väljaandmist on toetanud Eesti Haridus- ja Teadusministeerium ning Pekingi BISU ülikool (Beijing International Studies University, hn 北京第二外国语学院).

Sõnastik põhineb 2014. aastal ilmunud „Eesti keele põhisõnavara sõnastikul” ning sisaldab u 5000 märksõna. Raamatu lõpus on kaks lisa, millest esimeses on esitatud eesti ja hiina keeles nimekirja tuntumatest maailma maadest ja rahvastest ning teises Eesti maakonnad ja suuremad linnad. Tundub, et viimasele on autor lähenenud üsna loomunguliselt ning mõelnud osale eesti kohanimedele välja uued hiinakeelsed vasted.⁹ Nagu Gao raamatu tutvustu-

² Vt **J. Gao**, Vanimad hiina laensõnad eesti keeles. – Keel ja Kirjandus 2014, nr 10, lk 792–795; **J. Gao**, Keelesugulus riimivastavuse näitel. – Keele Infoleht 2015, nr 31.

³ **A. Jakobson, F. R. Kreutzwald**, Aishaniya tonghua. Tlk J. Gao. Peking: Zuojia chubanshe, 2010.

⁴ **J. Gao, M. Läänemets**, Hiina keel. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 2015.

⁵ Vt õpiku arvustust **M. Tšernjuk**, Kümme aastat külma akent. – Sirp 8. IV 2016, nr 14.

⁶ Hiina keel. Vestmik ja sõnastik. Tlk K. Koort, T. Kanarbik. Tallinn: TEA Kirjastus, 2011; **M. Mey**, Hiina keel algajale: kõnekeele kiirkursus. Saksa keelest tlk T. Tominga-Ergezinger. Tallinn: TEA Kirjastus, 2011; lisaks juba mainitud Gao ja Läänemetsa hiina keele õpik.

⁷ Jaapani-eesti sõnastik ja vestmik. Koost H. Sooneste, A. Nishikado. Tallinn: Ilo, 2004; Eesti-jaapani sõnastik. Koost H. Sooneste, A. Nishikado. Tallinn: Ilo, 2006; Jaapani keele grammatika. Koost E. Feldberg. Tallinn: Ilo, 2009.

⁸ **J. G. Kim**, Korea-eesti ja eesti-korea sõnaraamat. Tallinn: J. G. Kim, 2002.

⁹ Hiina keeles on võõrnimed üldjuhul antud edasi häälduse sarnasuse põhjal, kuid siiski

ses ütleb, on sõnastik ennekõike mõeldud hiinlastest eesti keele algajale ja edasijõudnud (A2- ja B1-keeleoskustaseme) õppijale. See on oluline punkt, sest tõepoolest, hiina keele õppijale jääks sellest sõnastikust palju vajalikku puudu. Seda ennekõike põhjusel, et kuigi eestikeelsete märksõnade juures on üldjuhul ka näitelause, siis hiina tõlkevasted on esitatud ainult (!) märksõnale. Puuduvad näitelausete tõlked jm täiendav teave. Lisaks hoiatab autor lugejat, et hiina keelne tõlkevaste ei pruugi sobida eestikeelse näitelause tõlkesse, sest lause tõlget mõjutab sageli muu kontekst (lk 12). Sellega, et hiina keel on ülimalt kontekstitundlik, peab loomulikult nõustuma. Siiski leian, et nii eestlastele kui ka hiinlastele annaksid palju juurde ka hiina keelsed näitelaused. Sirvides sõnastikku, jäin nii mõnigi kord mõtisklema, kuidas antud tõlkevastega oleks võimalik moodustada kõiki näitelause tähendusvarjundeid arvestav hiina keelne lause.¹⁰

Enne kui võtta sisuliselt ette kogu märksõnade loend, peab üle kordama mõned üldised põhitõed hiina keel(t)e kohta. Kuna hiina keel (漢語 hàn-yǔ) on suure keelerühma üldnimetus, siis tuleb täpsustada, et antud sõnastikus on tegemist kõige levinuma hiina keele dialekti – mandariini keelega (Mandri-Hiinas 普通話 pǔ-tōng-huà, Taiwanis 國語 guó-yǔ). See on oluline, pidades silmas just sõnade hääldust, sest kirjamärke (漢字 hàn-zì) mõistavad

(enam-vähem) ühtemoodi kõikide hiina keele dialektide kõnelejad. Kuigi on üks oluline erinevus: hiina kultuuriruumis on käibel kahte sorti kirjamärgid, nn traditsioonilised ja lihtsustatud. Ametlikult on Hiina Rahvavabariigis kasutusel lihtsustatud kirjamärgid (hn 简体字), mis võeti kasutusele alles üsna hiljuti, 1956. aastal, kuid traditsioonilisi kasutatakse jätkuvalt Taiwanis, Hongkongis ja Macaus. Käesolevas sõnastikus on esitatud kõik sõnad mõlemal kujul. Kusjuures traditsiooniline kirjaviis on esikohal. Hiina keele häälduse ülesmärkimiseks kasutatakse tänapäeval ladina tähestikul põhinevat *pinyin*'i (拼音 pīn-yīn) foneetilist transkriptsiooni (võeti kasutusele 1958. aastal). Hiina kirjamärkide häälduse tähistamisel on lisaks algus- ja lõpuhäälikutele vaja ära märkida ka toon. Mandariini keeles on toone kokku neli (lisaks ilma toonita variant) ja neid tähistatakse diakriitiliste märkidega vokaalide peal. Toonid on hiina keeles äärmiselt olulised, sest nendest sõltub sõna tähendus, nt silbil shī [šöö] 1. shī 詩 'luuletus' 2. shí 十 'number kümme' 3. shǐ 史 'ajalugu' 4. shì 是 'olema'. Kõnealusel sõnastikus on autor täpsuse huvides vahetevahel esitanud ka alternatiivseid häälduse norme (nn Nankingi, Pekingi või Taiwani norm, nt sõna *tomat* on Pekingi normis 西紅柿 xīhóng-shì ja Nankingi normis 番茄 fān-qié) ja toonud võimaluse korral välja erinevaid keelelisi ja morfoloogilisi variante. Keelelised variandid on eristatud märgiga /, nt sõna *haridus* 教育 jiào-yù / jiào-yu või *ehitis* 建築 jiàn-zhù / jian-zhú <tw>. Morfoloogilised variandid on eristatud teistpidi kaldkriipsuga \, nt sõna *mitte* 不 bù-bù, mille toon sõltub järgneva silbi toonist. Kuigi sissejuhatavate märkuste all pole seda eraldi välja toodud, on vahetevahel kasutusel ka mäрге <mandrihiina>, nt sõna *ratas* 腳踏車 jiǎo-tà-chē; 自行車 zì-xíng-chē <mandrihiina> või *takso* 計程車 jì-chéng-chē; 出租車 chū-zū-chē

---

on sageli kirjamärkidel teatud tähenduslik seos kõnealusel kohanimel. Tundub, et Gao on sõnastikus eelistanud võimaluse korral pigem rõhutada tähendust, nt *Läänemaa* on 西方 xī-fāng 'lääs-maakond', *Saaremaa* on 島方 dǎo-fāng 'saar-maakond' ja *Järvamaa* on 湖方 hú-fāng 'järv-maakond'.

¹⁰ Võrdluseks võiks tuua samal põhisõnavara sõnastikul põhineva eesti-leedu sõnastiku, kus terviklikult on ära tõlgitud ka näitelauseid. T. Kattel, G. Priks, R. Šmitaitė, Estu-letuvių kalbų žodynas = Eesti-leedu sõnaraamat. Vilnius: Vilniaus universitetas, 2015.

<mandrihiina>. See tähendab, et nende asjade kohta on Mandri-Hiinas ja mujal kasutusel erinevad sõnad.

Üks omapära, mida üldjuhul hiina sõnastikest ei leia, on *pinyin*'i silpide ühendamine sidekriipsuga, nt *sōnaraamat* 詞典 on *pinyin*'is kirjutatud *cí-diǎn*, mitte *cídǎn*. Sama lähenemist on kasutatud ka juba mainitud hiina keele õpikus ja selle eesmärk on autori väitel õppimise hõlbustamine (kokku kirjutades võib algajal olla raske tuvastada silbipiire).

Mis puutub hiina keele morfoloogiasse, siis ka siin peaks üle kordama paar alustõde. Esiteks, hiina keeles sõnad ei muutu, st puudub nii käänamine kui ka pööramine. Sõna rolli lauseliikmena määrab peamiselt lause sõnajärg. Seetõttu on ka käesolevas sõnastikus üsna sageli nimi- ja tegusõnadega sama hiinakeelne vaste, nt sõnade *harjuma* ja *harjumus* mõlema vasteks on 習慣 *xí-guàn*. Harv ei ole ka vaatepilt, kus mitmel järjestikusel märksõnal on hiina keeles täpselt sama vaste, nt sõnad *arutama*, *arutamine*, *arutelu*, *arutlema*, *arutlus* on hiina keeles tähistatud kõik sõnaga 討論 *tǎo-lùn*. Teiseks tuleb pöörata tähelepanu omadussõnadele, mis hiina keeles on olemuselt pigem tegusõnad, st omadussõna ei vaja enda juurde eraldi abiverbi *olema*.¹¹ Taas kord määrab lause sõnajärg, kas vastav sõna on täiend või öeldistäide. Käesolevas sõnastikus on täpsuse huvides omadussõnadele lisatud omastav järelliide *de* 的, nt on märksõna *oranž* omadussõnana saanud vasteks 橙色的 *chéng-sè-de* 'apelsin-värv-omastav järelliide' ja mitte lihtsalt 橙色 *chéng-sè*. Lisaks omastavale järelliitele kohtab sõnastikus sageli ka määrõnalist järelliidet *di* 地.¹² Nii leiame nimisõna *rõõm* vastena 愉

快 *yú-kuài*, määrõna *rõõmsalt* vastena 愉快地 *yú-kuài-di* ja omadussõna *rõõmus* vastena 愉快的 *yú-kuài-de*. Sama põhimõtet on rakendatud läbivalt kogu sõnastikus.

Peale nende kahe leiab sõnastikust veel teisigi järelliiteid. Näiteks omadust tähistav järelliide 性 *xìng* 'loomus, olemus' esineb selliste sõnade hulgas nagu *aktiivsus* 活躍性 *huó-yuè-xìng* (vrd omadussõna *aktiivne* 活躍的 *huó-yuè-de* ja määrõna *aktiivselt* 活躍地 *huó-yuè-di*) või *ajalooline* 歷史性的 *lì-shǐ-xìng-de*. Või tegijat tähistav järelliide 者 *zhě*, mida leidub sellistes sõnades nagu *jalakäija* 步行者 *bù-xíng-zhě*, *mängija* 競賽者 *jìng-sài-zhě*, *soovija* 有意願者 *yǒu-yì-yuàn-zhě*, *tantsija* 舞者 *wǔ-zhě*. Ent mitte kõik tegijat tähistavad sõnad ei sisalda järelliidet *zhě*: osal sõnadest on *zhě* asemel kasutusel hoopis sellised sõnad nagu *inimene* (人 *rén*), *käsi* (手 *shǒu*) või *pere/kodu* (家 *jiā*). Näiteks *kurjategija* on 罪人 *zuì-rén*, *valija* 選舉人 *xuǎn-jǔ-rén*, *tegija* (edukas) on 能手 *néng-shǒu*, *algaja* on 新手 *xīn-shǒu*, *laulja* on 歌手 *gē-shǒu*. Viimase juurde on märgitud ka teine vaste 歌唱家 *gē-chàng-jiā*, samamoodi on sõnadega *mängija* 玩家 *wán-jiā* ja *asjatundja* 專家 *zhuān-jiā*. Üks järelliide, mis on sageli lisatud sõna järele sulgudesse, on retrofleksset häälikut tähistav 兒 [-r]. Selline hääldusnorm on kõige rohkem omane Pekingis ja Põhja-Hiinas räägitavale hiina keelele. Üldjuhul see järelliide tähendust ei muuda, vaid väljendab lihtsalt seda, kuidas sõna on tavaks Põhja-Hiinas hääldada.

Tundub, et kui vähegi võimalik, siis tõlkevasteid otsides on Gao katsunud leida igale märksõnale ka hiina keeles võimalikult sarnase sõnasõnalise vaste. Ja see on tal hästi õnnestunud. Näiteks sõna *ajakiri* vastena on ta eelistanud sõna 雜誌 *zá-zhì* asemel 期刊 *qī-kān* 'aeg/ajajärk – trükis/kirjutis', mis võiks eesti keeles pigem tähendada üldmõistet *perioodika*. Kuid eelists tades etümoloogiliselt sarnasemat sõna

¹¹ Inglise keeles kasutatakse mõnikord terminit *stative verb* ('seisundiverb').

¹² Nagu autor ka oma eessõnas märgib, siis tegelikkuses hääldub see järelliide samamoodi nagu omastav järelliide, ehk siis *de* [tō].

qī-kān, avab autor hiinlaste jaoks rohkem ka eestikeelse sõna tähenduslikke osi. Selliseid näiteid on veel teisigi: nt *enam-vähem* vasteks on 多多少少 *duō-duō-shǎo-shǎo* 'palju-vähē', mitte kõnekeeles levinud 差不多 *chà-bu-duō*, mis vastaks samuti märksõna hinnangulisele tähendusele 'pole paha või pole viga'. Samamoodi on sõnades *umbes* 大約 *dà-yuē* 'suur-ühildumine' ja *ligi* 接近 *jiē-jìn* 'ühendama-lähedal'. Sarnasusi on püütud leida ka sellistele sünonüümsetele sõnadele nagu *algul* 起初 *qǐchū* 'alustama-algus', *enne* 先 *xiān* 'enne/varem', *esialgu* 原本 *yuán-běn* 'allikas-juur'. Sõnad *esiteks*, *esmalt*, *kõigepealt* on kõik tähistatud vastega 首先 *shǒu-xiān* 'pea(mine)-enne/varem'.

Hiina keeles on säilinud palju arhailisi kõnekäände, mida autor on aeg-ajalt pidanud õigeks kasutada ka oma sõnastikus.¹³ Näiteks sõna *hoog* tähenduses 'haiguse, vihma, tuule või millegi muu järsku algav ja lühike esinemine' vastena on autor kasutanud juba muistsest „Muutuste raamatust” pärit väljendit 突如其來 *tū-rú-qí-lái*, mis algselt oli seotud ootamatult lõkkele löömisega. Või siis sõna *pooleli* vasteks on konfutsianistlikust klassikast pärit idioom 半途而廢 *bàn-tú-ér-fèi*.¹⁴ Hiina keel on tuhandeid aastaid vana ning paljud sõnad sisaldavad oma lakoonilisuses tegelikult ajaloolis-kultuurilist teavet. Näiteks leiame paljudest sõnadest kirjamärgi 氣 *qì*, mis algupäraselt kujutas pilti pilvedest või aurust, mille all on riis. See on keskne mõiste nii hiina meditsiinis kui ka filosoofias. Tänapäeva hiina keeles sisaldavad seda märki sellised sõnad nagu *gaas* 氣體

¹³ Hiina keeles kannavad sellised üldjuhul neljast märgist koosnevad kõnekäänud nimetust *chéng-yǔ* 成語.

¹⁴ Täpsemalt konfutsianistlikus „Keskmises tavalises”, mis on Linnart Mälli tõlkes ilmunud ka eesti keeles, vt **Konfutsius**, Vesteid ja vestlusi. Keskmise tavaline. Suur õpetus. Tartu: Lux Orientis, 2009, lk 291.

qì-tǐ, 燃氣 *rán-qì*, hapnik 氧氣 *yǎng-qì*, atmosfäär 大氣 *dà-qì*, 氣氛 *qì-fēn*, aga ka näiteks sõna *vihastama* 氣人 *qì-rén*, 生氣 *shēng-qì*. Huviäratav on ka sõna *andekas* vaste 有天分的 *yǒu-tiān-fēn-de*, mida võiks ümberöeldult kirjeldada kui kedagi, kes omab osa taevalikust. Taevas on hiina mõttemaailmas üks keskne jumalik printsiip.

Tõlkevastete leidmine ei ole lihtne töö ja sellest annavad märku eriti sellised sõnad, kus autoril tuleb võtta kasutusele mõni hiina keele grammatiline konstruktsioon või lihtsalt väljendada tähendust lühikese selgituse abil. Selline probleem tekib pigem omadus-, määr- ja hüüdsõnadega, nimi- ja tegusõnadega üldiselt probleemi pole. Näiteks omadussõna *hädavajalik* vasteks on 非常需要的 *fēi-cháng-xū-yào-de* 'eriti-vajalik'. Üllataval kombel on mõni hiina vaste isegi pikem kui eesti oma, näiteks sõna *eluohulik* on hiina keeles 有生命危險的 *yǒu-shēng-míng-wēi-xiǎn-de* ja *dollar* lausa 美國等地的貨幣單位 *měi-guó-děng-dì-de-huò-bì-dān-wèi*. Grammatilisi struktuure on kasutatud näiteks selliste sõnade tõlkevastetes nagu *heaks* tähenduses 'kellegi või millegi heaks' 爲了。 。。好 *wèi-le...hǎo* ja *ega* 也不 *yě-bù*, 不麼 *bù-me* ja 不嗎 *bù-ma*. Sellelaadsete grammatiliste vormelite kasutamine on igati õigustatud ja ehk oleks võinud neid selgitustes isegi rohkem olla. Sõnu, mille tõlkimise asemel on antud lühike selgitus, esineb sõnastikus ainult üksikuid, nt määr-sõna *eks* järelt leiame selgituse 句首嘆詞, mis tähendab, et tegemist on lause alguse hüüdsõnaga; sõna teise tähenduse juurde on lisatud partikkel 吧 *ba* koos selgitusega, et tegemist on lauselõpulise hüüdsõnaga (句尾嘆詞). Sõna *et* kohta on öeldud, et see on lause osa alustav sidesõna (從句引導連詞).

Kuigi hiina keele õppimine on üsna keeruline ettevõtmine, on hiina keele sõnamoodustus olemuselt väga konk-

reetne, lakooniline ja vahest parajalt naljakaski. Näiteks sõna *huulepulk* on hiina keeles sõna-sõnalt 'suu-punane' 口紅 kǒu-hóng, *arvuti* on 'elekter-aju' 電腦 diàn-nǎo, *argpüks* on 'julge-väike-kurat' 膽小鬼 dǎn-xiǎo-guǐ, *alkohoolik* on 'alkoholi kurat' 酒鬼 jiǔ-guǐ. Hiinlaste arusaama *hotelli* kohta seletab nii mõndagi sõna 酒店 jiǔ-diàn 'alkohol-pood'.

Sõnaraamatus leidub väiksemaid trüki-vigu, kuid mitte häirival hulgal. On mõni *pinyin*'i (nt sõnad *eksima* 走錯 **zuō**-cuò, *Holland* ja *hollandlane* 荷蘭 **hó**-lán, 荷蘭人 **hó**-lán-rén, *kunstnik* 藝術家 y-shù-jia, *soovija* 有意願者 **yoǔ**-yì-yuàn-zhè) ning mõni traditsiooniliste ja lihtsustatud märkidega seonduv viga (nt traditsiooniliste asemele on jäänud lihtsustatud märgid sõnade *eemalt* 從。。。遠處 ja *ega* 不么 juures). Kui otsida sisulisi vigu, siis siinkirjutajal on kindlasti raske midagi auväärt hiinlasest autorile ette heita, kuid julgen siiski mõne asja välja tuua. Näiteks sõnad *hommikumantel* ja *pidžaama* on tõlgitud sama vastega 睡衣 shuì-yī 'magama-riideese'. Olen üsna kindel, et tegemist on erinevate riidesemetega ja ka hiinlased hommikumantliga magama ei lähe. Ehk võiks *hommikumantli* vasteks

olla hoopis sõna 浴袍 yù-páo 'pesema-rüü'. Samamoodi pole ma kindel, kas sõna *lööma* tähenduses 'välku lööma' on ikka hiina keeles 打 dǎ. Või kas sõna *ei* juures võiks lisaks sõnale 不 bù/bú olla ka sõna 沒 méi, sest kuidagi ei saaks kasutada sõna 不 bù/bú sellistes eitavates lausetes, kus tegemist on millegi omamisega. Nii nagu meil on keeruline tabada kõiki hiina keele sõnade tähendusvarjundeid ja kasutusviise, on samamoodi ka vastupidiselt. Nii tekib küsimus, kas sõna *kogemus* ja *elamus* sobib tõlkida sama vastega 經驗 jīngyàn. Õnneks on sageli hiina vastena esitatud kaks-kolm sünonüümset sõna. See on väga mõistlik lahendus, sest loomulikult ei saa alati ühe vastega kõiki tähendusvarjundeid edasi anda. Eriti juhul kui puuduvad näitelauseid. Just selliste tunnetuslike detailide jaoks ongi vajalik, et kakskeelsete sõnas-tike loomises töötaks korraga nii lähte- kui ka sihtkeele kõneleja.

Lõpetuseks jääb üle vaid autorit suure töö eest tänada, soovida edu tulevasteks ettevõtmisteks ja loota, et kõnealune sõnaraamat leiab väärika koha ka kõikides hiina keele klassiruumides.

MART TŠERNJUK